

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА
ОБЛАСТ МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО ЛИТЕРАТУРА НА ФИЛОЛОШКИ
ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-131/17 од 13.10.2016 година донесена на 146. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 13.10.2016 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област *методика на литературата* на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- д-р Томислав Тодоровски, редовен професор (професор во пензија) на Филолошки факултет „Блаже Конески“ на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, претседател;
- д-р Виолета Пирузе-Тасевска, редовен професор на Филолошки факултет „Блаже Конески“ на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, член;
- д-р Благоица Петковска, редовен професор на Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весникот „Нова Македонија“ на 23.9.2016 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, проф. д-р Виолета Димова, универзитетски редовен професор на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографија на Виолета Димова

Кандидатката **д-р Виолета Димова** е родена во 1955 година во Скопје. Основно образование завршува во Скопје. Средно образование завршува во Гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во студиската 1974/1975 година се запишува на Филолошкиот факултет во Скопје, на групата Историја на книжевноста на народите на СФРЈ (сега, Група за македонска и јужнословенски книжевности со македонски јазик), каде што дипломира во 1978 година и се здобива со стручниот назив професор по македонски јазик и книжевност.

По дипломирањето на Филолошкиот факултет во 1978 година, во октомври 1980 година кандидатката Виолета Димова се вработува како професор по македонски јазик и литература во гимназијата „Јосип Броз Тито“, каде што работи до 1987 година. Во овој период таа била раководител на културолошката струка, а освен македонски јазик и литература, го предавала и предметот Библиотекарство. Во 1987 година преминува на Филолошкиот факултет во Скопје, како помлад асистент по предметот Методика на наставата по книжевност. Во 1993 година го одбранува магистерскиот труд со наслов „Методиката на романот во средното училиште“, со што се здобива со стручниот назив магистер по филолошки науки и станува магистер асистент по предметот Методика на наставата по книжевност. Во 2002 година со одбрана на докторската дисертација со наслов „Уметничкиот лик, предмет на наставната интерпретација“ се здобива со стручниот назив доктор по филолошки науки. Од 2002 до 2007 година работи како доцент по Методика на наставата по книжевност, а во 2007 година е избрана во вонреден професор по истиот предмет (Одлука бр. 04-153/6 од 8.5.2007 година). Во ноември 2008 година преминува како професор и декан на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Во 2012 година, со Одлука бр. 0701-350/13 од 23.3.2012 г., е избрана за редовен професор во областа методика на литературата.

Во текот на својот долгогодишен работен век како универзитетски професор, научник и стручњак во областа на методиката на наставата по литература, но и воопшто од областа на филологијата, кандидатката проф. д-р Виолета Димова учествува на бројни домашни и меѓународни конференции со свои трудови, со секциски предавања, како модератор, главен излагач и раководител на работилница во врска со примената на современи методи во наставата по литература. Исто така, во 2013 година таа ја добива меѓународната награда „Ана Франк“ за најдобра книга за деца и млади, за делото „Естетика на комуникацијата и литературата за деца“, во издание на „Македонска реч“ – Скопје, а во 2016 година наградата „Струшко слово“ за личниот придонес и севкупниот влог во примената, развојот и афирмацијата на македонскиот литературен јазик во Република Македонија и во светот на Меѓународната манифестација „Струшки книжевни средби“. Претседател е и член на комисија за одбрана на дипломски/завршен испит, на комисија за одбрана на докторски и магистерски трудови (меѓу двата избора) на Филолошкиот факултет при УГД во Штип и на Институтот за литература, УКИМ – Скопје и Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, УКИМ - Скопје. Член е на Редакцијата на меѓународното научноистражувачко списание „Хикмет“ и на Редакцијата на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет, УГД – Штип, кој од оваа година поминува во меѓународен зборник. Кандидатката проф. д-р Виолета Димова е автор на научната книга „Естетиката на комуникацијата и литературата за деца“ (2012), која може да се користи како учебник по предметот Книжевност за деца, за потребите на Катедрата за македонски јазик и книжевност. Таа е учесник во меѓународниот проект од национален интерес во културата за финансирање преводи на странски издавачи на репрезентативни и квалитетни дела од македонската книжевност на странски јазици (Проект на Министерството за култура, со Решение бр. 54-1850/1 од 10.2.2014 г., Решение бр. 55-1904/1 од 12.2.2015 г. и Решение бр. 58-1574/1 од 4.2.2016 г.), раководител на научноистражувачкиот проект на тема „Литературолошките и културолошките истражувања и нивната функција во оспособувањето на студентите идни наставници“ - Проект на УГД (Одлука бр. 1902-48/15 од 10.2.2016 год., кој е во фаза на реализација, како и член на научноистражувачкиот проект на тема „Турската и македонската литература за деца создавана во Македонија и во Турција и нивната застапеност во наставните програми во периодот од 1960 до 2000 година“ (Проект на УГД, во фаза на реализација).

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за повторен избор во звање редовен професор

1. Редовен професор од научната област во која се избира (23.3.2012 година, на Филолошкиот факултет во Штип, Одлука бр. 0701-350/13 од 23.3.2012 година од 63. седница на Универзитетскиот сенат, одржана на 23.3.2012 година, Универзитетски билтен бр. 74 од 15.2.2012 година).
2. Објавени најмалку шест научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во последните пет години.

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Година на излегување на списанието
1.	Dimova, Violeta and Ivanova, Biljana	Местото на методиката во современиот научен и воспитно-образовен систем	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 12 (2). pp. 55-57. ISSN 1857-923X, 2016	http://eprints.ugd.edu.mk/15925/VII

2.	Dimova, Violeta and Ivanova, Biljana	Educology, pedagogy, and teaching methods of the literary education	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 13 (3). pp. 43-46. ISSN 1857-92, 2016	http://eprints.ugd.edu.mk/16127/ VII
3.	Dimova, Violeta	Другиот и другоста на просторот и времето во <i>Твоите=моите очи</i> од Христо Петрески	Контекст, 2015 (меѓународно списание), 13. pp. 163-177. ISSN 1857-7377	http://eprints.ugd.edu.mk/15383/ XIII
4.	Celik, Mahmut and Dimova, Violeta	Beginnings and development of the Turkish and Macedonian children's literature in Macedonia	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 9 (5). pp. 98-101. ISSN 1857-923X, 2015	http://eprints.ugd.edu.mk/13478/ VI
5.	Dimova, Violeta	O drugome i o dijalogu između mikrokosmosa i makrokosmosa u Gorskom vijencu – imagoški aspekti.	Зборник радова, Меѓународни славистички собир Његошеви дани 4, Котор, Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет, Никшиќ, 2013 (5). pp. 155-161. ISSN ISBN 978-86-7798-083-2 / 821.163.4.09-13	http://eprints.ugd.edu.mk/15384/ VIII
6.	Dimova, Violeta	Semantics of life and death in Jordan Radickov's "We, the sparrows"	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 9 (5). pp. 110-114. ISSN 1857-923X, 2015	http://eprints.ugd.edu.mk/13476/ VI
7.	Dimova, Violeta and Celik, Mahmut	The method of aesthetics of communication in education - On the reception of literary work in teaching	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 11/1. pp. 29-31. ISSN 1857-923X, 2015	http://eprints.ugd.edu.mk/15385/ VI
8.	Dimova, Violeta and Kukubajska, Marija Emilija	"Emilina's ABC Book" – Earliest childhood literacy supported by emotional intelligence development	Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 10.1. pp. 111-116. ISSN 1857-923X, 2015	http://eprints.ugd.edu.mk/15386/ VI
9.	Celik, Mahmut and Dimova, Violeta and Ivanovska, Biljana	A review of the children's narratives of the first generation of Turkish writers in the Republic of Macedonia	Philological Research Today. South-Slavic issues, 2014	http://eprints.ugd.edu.mk/14870/ VIII

10.	Димова, Виолета	Самосталне активности и нивова улога у развоју критичког и креативног мишљења код ученика	Савремене тенденције у наставним и ваннаставним активностима на Учитељским (Педагошким) факултетима-тематски зборник, 2014	pp. 397-403. ISSN 978-86-6301-011-6 http://eprints.ugd.edu.mk/13080/
11.	Димова, Виолета	Парадигмата на апсурдот и потрагата по смислата на постоењето во „Тврдина“ од Меша Селимовиќ	Книжевна академија бр. 3-5, 2014	XI
12.	Dimova, Violeta	Collection of short stories for children by the Balkan Nobel laureate Ivo Andric	Hikmet, Journal of Scientific Reasearch. pp. 64-73. ISSN 1857-5935 br. 22, 2013/2	XI
13.	Димова, Виолета	Естетиката на комуникацијата и литературата за деца	Тематски зборник на трудови: Књижевност за децу и њена улога у васпитању и образовању деце школског узраста, Врање, 2013, Универзитет у Нишу, Учитељски факултет у Врању	http://eprints.ugd.edu.mk/8110/
14.	Виолета Б. Димова	Дијалогизам у роману „Хари Потер и Камен мудрости“	Детинство, часопис о књижевности за децу, ISSN 0350-5286, 2013	http://eprints.ugd.edu.mk/8118/ XXXIX
15.	Димова, Виолета	Имаголошки и родови аспекти кон „Златоустиот“ од Стјепан Томаш	Книжевна академија (1-2). pp. 48-59, 2013	http://eprints.ugd.edu.mk/8805/ X
16.	Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta	Why should literature be used in the language classroom?	Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012	http://eprints.ugd.edu.mk/4600/
17.	Koleva Gudeva, Liljana and Dimova, Violeta and Daskalovska, Nina and Trajkova, Fidanka	Designing descriptors of learning outcomes for Higher Education qualification	Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012	http://eprints.ugd.edu.mk/187/
18.	Celik, Mahmut and Dimova, Violeta and Ivanovska, Biljana	Motives for Socialization, Sociability and other Positive Characteristics in Children's Stories.	Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012	http://eprints.ugd.edu.mk/3588/

Учествува или раководи со научноистражувачки проект

Учество во домашни проекти:

1. Литературолошките и културолошките истражувања и нивната функција во оспособувањето на студентите идни наставници (Проект на УГД). (Одлука бр. 1902-48/15 од 10.2.2016 год.)
2. Турската и македонската литература за деца создавана во Македонија и во Турција и нивната застапеност во наставните програми во периодот од 1960 до 2000 година.
3. **МЕНТОР** – (Проект на УГД - Штип, во соработка со ПСД ДОО Љубљана, во траење од две години, со можност за продолжување) (Одлука бр. 1902-68/18 од 1.4.2016 год.)

Учество во проект од национален интерес:

Меѓународен проект од национален интерес во културата за финансирање преводи на странски издавачи на репрезентативни и квалитетни дела од македонската книжевност на странски јазици (Проект на Министерството за култура, со Решение бр. 54-1850/1 од 10.2.2014 год., Решение бр. 55-1904/1 од 12.2.2015 год. и Решение бр. 58-1574/1 од 4.2.2016 год.)

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Д-р Виолета Димова од 1980 до 1987 година работи како професор во Гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје, како предметен професор по Македонски јазик и литература.

Од академската 1987 до 1993 година работи како помлад асистент и магистер асистент по предметот Методика на наставата по книжевност, а во 2002 година како доцент по истиот предмет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во 2007 година е избрана за вонреден професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Одлука бр. 04-153/6 од 8.5.2007 год.), каде што ги предава предметите Методика на наставата по книжевност, Книжевност за деца, Светска книжевност, на додипломските студии, а на студиите на втор циклус ги предава предметите Методологијата наспроти методиката на книжевните проучувања и Методички постапки за интерпретација на прозен/поетски/драмски текст. Ментор е и учесник во комисији за одбрана на магистерски и докторски дисертации.

Со формирањето на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, проф. д-р Виолета Димова станува прв декан на Факултетот и работи како професор од 1.11.2008 година до денес.

На Филолошкиот факултет при УГД – Штип ги предава предметите:

- Теориски основи на методиката по македонски јазик - задолжителен предмет (Наставна насока);
- Теорија на методиката по книжевност - задолжителен предмет (Наставна насока);
- Практика во наставата по македонски јазик - задолжителен предмет (Наставна насока);
- Практика во наставата по книжевност - задолжителен предмет (Наставна насока);
- Книжевност за деца - задолжителен предмет (Наставна насока и Применета насока) (студиска 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011);
- Светска книжевност - задолжителен предмет (Наставна насока и Применета насока) (студиска 2011/2012, 2012/2013/2013/2014/2015, 2015/2016, 2016/2017);
- Методологија на научноистражувачката работа на прв циклус студии – (Применета насока) (студиска 2011/2012, 2012/2013/2013/2014/2015, 2015/2016).

Во студиската 2012/2013 година на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип, кога започнува наставата за втор циклус студии, проф. д-р Виолета Димова е вклучена како наставник со неколку предмети за вториот циклус на студии:

- Техники на научноистражувачка работа (задолжителен за сите студентите од Филолошкиот факултет во II семестар);

- Македонскиот јазик и книжевност во наставата – естетска рецепција и комуникација (задолжителен за студентите од модулот Методика на наставата по македонски јазик и книжевност во I семестар).

По добивањето акредитација за докторски студии на Филолошкиот факултет, во 2015/2016 година, Димова е ангажирана да ги предава предметите на трет циклус:

- Македонската книжевност во контекст на светските историски процеси и влијанија (задолжителен во I семестар);
- Литературата како медиум и медиумите во наставата по литература (изборен во II семестар) и
- Македонски постмодернизам (изборен во I семестар).

За потребите на наставата на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при УГД - Штип, Димова има изработено еден универзитетски учебник „Методика на наставата по книжевност“, УГД, Штип, 2011 год. и научната книга „Естетика на комуникацијата и книжевноста за деца“, УГД, Штип, 2012 год.

Проф. д-р Виолета Димова е ментор и член на комисији за одбрана на повеќе дипломски работи и магистерски трудови на студенти од Катедрата за македонски јазик и книжевност, Катедрата за англиски јазик и книжевност и Катедрата за турски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при УГД – Штип, како и член на комисији за одбрана на магистерски и докторски дисертации на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ и Институтот за македонска литература на УКИМ – Скопје.

Проф. д-р Виолета Димова е ангажирана и со предавања во странство, во рамките на проектот „Сродни проекти отвораат врата за нови европски проекти“ пред студентите од Факултетот за педагошки науки во Јагодина, Р. Србија, со темата *Македонско-српските книжевни врски низ делата Александар и смртта од Слободан Миџковиќ и Друидот од Синдидун од Владислав Бајац*. Предавањето е одржано на 25.5.2016 год. (Потврда бр. 03-278/2 од 1.9.2016 г.). Второто предавање што го одржала проф. Димова е на тема *Методички постапки за рецепција на македонската книжевност за деца во средношколската и високошколската настава*. Предавањето е одржано пред студентите од Великотрновскиот универзитет во Р Бугарија, на 16.8.2016 г.. (Потврда бр. 03-278/3 од 1.9.2016 год.).

Научноистражувачка дејност (оценка на научните, стручните и други остварувања на кандидатот што се релевантни за утврдување на условите за повторен избор во звање редовен професор)

Кандидатката проф. д-р Виолета Димова учествува на домашни научни конференции, како и конференции во странство и објавува научни и стручни трудови од почетокот на нејзиното вработување на Филолошкиот факултет во Скопје. Трудовите на Димова се од областа на методиката по македонски јазик литература, книжевноста за деца, светската книжевност и теоријата на литературата и културологијата. Нејзиниот интерес за проучување на современи методички и методолошки пристапи и концепти во унапредувањето на наставниот процес, не само во однос на основното и средното туку и во високото образование, се од особено значење, со оглед на тоа што ги промовира и ги применува и преку своите научностручни трудови и во својата настава со студентите. Особено во последниве години од научноистражувачката работа интересот на проф. д-р Виолета Димова е насочен кон примената на методот на естетска комуникација и рецепција на литературата во основното и во средното образование, како и концептот за емоционално описменување и емоционална интелигенција, не само во основното и во средното, туку и во високото образование.

Список на објавени научни трудови до последниот избор (во редовен професор)

1. Димова, Виолета (2007) *Литературното дело и рецепцијата* (Прилози за методиката на наставата по литература, Прилози од методиката на наставата по литература и од наставната практика). Авторско издание финансиски поддржано од Министерство за култура на РМ. ISBN 978-9989-163-45-6 (книга) Скопје, „Македонска реч“, 2007.

2. Димова, Виолета (2007) *Феноменолошки пристап кон расказот „Љубов“ од Блаже Конески* во „60 години Филолошки факултет, Јубилеен годишен зборник – Скопје, 2007, кн. 32, стр. 81-89.
3. Dimova, Violeta (2007) *The esthetics of communication and the media in literature classes* во Зборник на трудови – Стара Загора: 2007, том 2, стр. 196-199.
4. Димова, Виолета (2008) „Александар и смртта“ од Слободан Мицковиќ и „Друидот од Синдидун“ од Владислав Бајац – меѓутекстовни релации во Зборник реферата са меѓународне научне конференции – Ниш: 2008, стр. 505-514.
5. Димова, Виолета „Фрески и гротески“ на Венко Андоновски од аспект на книгата „Ќе бидете како богови“ од Ерих Фром во Зборник од Меѓународната научна конференција, при Семинарот за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2007. – Скопје: 2008.
6. Димова, Виолета (2008) Современи концепти во наставата по македонски јазик и литература – *Литературата во „отворена“ настава по македонски јазик и литература*, во *Литературен збор*, год. LV, бр. 4-6. – Скопје: 2008.
7. Dimova, Violeta and Alil, Sevin (2009) *The Education function in the Literature for Children in the teaching – educational curriculum* во Зборник на трудови – Едрене: 2009, том 2, стр. 155-156.
8. Ivanovska Biljana and Dimova, Violeta (2010) *Similarities and Differences in the Meaning of Linguistic Units in Contemporary German and Macedonian* во *Language Education Today – Between Theory and Practice*, Cambridge Scholars, publishing, str. 78-85, 2010.
9. Dimova, Violeta and Ivanovska, Biljana (2010) *The Responsibility of The Teacher Teaching Medical English*, во: *Language Education Today – Between Theory and Practice*, Cambridge Scholars, publishing, str. 224-230, 2010.
10. Димова, Виолета (2011) *Естетиката на комуникацијата и медиумите во: Macedonian dyskurs niepodległościowy, historia kultura literatura język media*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydanie I, Krakow, 2011, стр. 99-105.
11. Димова, Виолета (2010) Професорот Атанас Вангелов во наставата по литература – улога и значење во Зборник од научниот собир посветен на проф. д-р Атанас Вангелов (15-16.12.2009), Филолошки факултет „Блаже Конески“, УКИМ, Скопје, 2010, стр. 293-295.
12. Dimova, Violeta, and Sarafova, Natasa (2011) *Education and Culture*, во *Social and Behavioral Sciences 15 (2011) 2357-2359*, WCES-2011, ESELVIER Science Direct;
13. Димова, Виолета (2011) *Ерос и Танатос у роману Нечиста крв Борисава Станковића* во Тематски зборник „Нечиста крв Борисава Станковића сто година после (1910-2010)“, Училишки факултет, Врање, Универзитет у Нишу, Врање, 2011, стр.177-183.
14. Dimova, Violeta, and Celik, Mahmut (2011) *The method of aesthetic communication, a basis for the communication: student – literay – teacher* во: *The VI International Balkan Kongress for Education and Sciens: THE MODERN SOCIETY AND EDUCATION*, Faculty of Pedagogy “St. Kliment Ohridski”, Skopje, 2011.
15. Група автори (2011) *Прирачник за наставата по немајчин јазик – за наставниците во основното, средното и високото образование*, Британски совет, Скопје, 2011.

Трудови објавени меѓу двата избора (март 2012 до септември 2016 г.)

Објавени научни книги:

Димова, Виолета: *Естетиката на комуникацијата и литературата за деца*, Авторско издание финансиски поддржано од Министерство за култура на РМ. ISBN 978-608-225-074-8 (книга) Скопје, „Македонска реч“, 2012 г. (книгата не е евалуирана во претходниот избор).

<http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/4446>

Евалуација на трудот:

Оваа книга претставува оригинален научен труд кој се занимава со проучување на современите начини за толкување на литературата за деца. Токму затоа, книгата *Естетиката на комуникацијата и литературата за деца* може да послужи како

универзитетски учебник по предметот Книжевност за деца и млади, кој е дел од студиската програма на Филолошкиот факултет на Катедрата по македонски јазик и книжевност. Делата кои се анализираат во неа се и дел од наставните програми во основното и во средното образование, па така оваа научна книга е корисно помагало за наставниците во нивната наставна практика. За книгата *Естетиката на комуникацијата и литературата за деца*, проф. д-р Виолета Димова во 2013 година го добива меѓународно признание „Ана Франк“ за придонес во развојот на книжевноста за деца.

Објавени трудови во меѓународни научни списанија:

Dimova, Violeta and Ivanova, Biljana (2016) Местото на методиката во современиот научен и воспитно-образовен систем. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 12 (2). pp. 55-57. ISSN 1857-923X, 2016 <http://eprints.ugd.edu.mk/15925/>

Евалуација на трудот:

Во оваа статија се лоцира местото на методиката како интердисциплинарна, синтетичка наука и како дел од едуколошкиот систем, кој во исто време и образува и воспитува. Токму поради нејзиниот интердисциплинарен карактер, методиката може да помогне во остварувањето и на образовните и на воспитните цели, што бара и од наставникот и од ученикот познавања и од потесната, но и од пошироката област на предметот на проучување.

Dimova, Violeta and Ivanova, Biljana (2016) *Educology, pedagogy, and teaching methods of the literary education*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 13 (3). pp. 43-46. ISSN 1857-92, 2016 <http://eprints.ugd.edu.mk/16127/>

Евалуација на трудот:

Во овој труд авторката Димова во коавторство со Билјана Иванова ја споредува едукологијата и педагогијата, наспроти методиката и методичките постапки во литературното образование и воспитание. Во статијата *Educology, pedagogy, and teaching methods of the literary education*, Димова и Иванова се надоврзуваат на претходниот труд „Местото на методиката во современиот научен и воспитно-образовен систем“, во кој методиката со својот интердисциплинарен карактер е покореспондентна со едукологијата, како наука за образованието, од педагогијата.

Dimova, Violeta (2015) *Semantics of life and death in Jordan Radickov's "We, the sparrows"*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 9 (5). pp. 110-114. ISSN 1857-923X, 2015 <http://eprints.ugd.edu.mk/13476/>

Евалуација на трудот:

Во трудот *Semantics of life and death in Jordan Radickov's "We, the sparrows"* („Семантиката на животот и на смртта во ‘Ние врапчињата’ од Јордан Радичков“), Димова го приближува до децата толкувањето на универзалниот проблем за смислата на постоењето, прашањето за животот и смртта, што на алегориски начин е претставено од страна на авторот Ј. Радичков во неговиот извонреден роман за деца „Ние врапчињата“.

Dimova, Violeta (2015) Другиот и другоста на просторот и времето во *Tvoime=moume очи* од Христо Петрески. Контекст, 13. pp. 163-177. ISSN 1857-7377 <http://eprints.ugd.edu.mk/15383/>

Евалуација на трудот:

Поаѓајќи од Бахтиновото сфаќање за естетиката, како сфера во која можат да се спојат когнитивно-теоретските и етичко-практичните сфери, Виолета Димова тврди во својата статија дека книгата на Христо Петрески претставува извонреден спој на овие четири сфери. Димова научно и теориски засновано му пристапува на овој роман – трејлер од аспект на интертекстуалноста, истражувајќи го времето и просторот на другиот и другоста во овој, по многу нешта современ и интересен роман.

Dimova, Violeta and Celik, Mahmut (2015) *The method of aesthetics of communication in education - On the reception of literary work in teaching*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 11/1. pp. 29-31. ISSN 1857-923X, 2015, <http://eprints.ugd.edu.mk/15385/>

Евалуација на трудот:

Димова Виолета во овој труд (во коавторство со Махмут Челик) се занимава со прашањето за примената на современите методи во наставата по литература – естетика

на комуникацијата и рецепцијата на литературните дела во современата настава и нивната улога во постигнувањето на образовните, воспитните и функционалните цели, што се поставуваат пред наставникот и пред ученикот/студентот на 21 век.

Dimova, Violeta and Kukubajska, Marija Emilija (2015) *“Emilina’s ABC Book” – Earliest childhood literacy supported by emotional intelligence development*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 10.1. pp. 111-116. ISSN 1857-923X, 2015, <http://eprints.ugd.edu.mk/15386/>

Евалуација на трудот:

Во овој труд Димова го истакнува значењето на емоционалното описување и зголемувањето на емоционалната интелигенција на учениците и нивните наставници, меѓу другото и преку конкретни текстови и книги, како што е книгата „Букварчето на Емилина“ од Марија Емилија Кукубајска.

Celik, Mahmut and Dimova, Violeta (2015) *Beginnings and development of the Turkish and Macedonian children’s literature in Macedonia*. Knowledge - International Journal, Scientific and Applicative Papers, 9 (5). pp. 98-101. ISSN 1857-923X, 2015, <http://eprints.ugd.edu.mk/13478/>

Евалуација на трудот:

Во овој труд Виолета Димова се јавува како коавтор, при што заедно со Махмут Челик ги истражува почетоците и развојот на турската и македонската литература за деца. Трудот претставува компаративно истражување за темите и мотивите во литературата за деца и заемното влијание, односно влијанието на општествените збиднувања врз темите од почетоците на литературата за деца во Македонија.

Димова, Виолета (2014) „Парадигмата на апсурдот и потрагата по смислата на постоењето во *Тврдина* од Меша Селимовиќ“. Книжевна академија бр. 3-5, 2014.

Евалуација на трудот:

Во оваа статија Виолета Димова ги истражува оние проблеми и прашања што си ги поставува Меша Селимовиќ во романот *Тврдина*, а се поврзани со местото на единката во општеството, со улогата и влијанието на семејството и начинот на постоење на единката во и надвор од заедницата, која се обидува да се наметне со свои правила на игра, како глобален ум, кој управува со конците на животот на секој поединечно.

Dimova, Violeta (2013) *Collection of short stories for children by the Balkan Nobel laureate Ivo Andric*. Hikmet, Journal of Scientific Research. pp. 64-73. ISSN 1857-5935 br. 22, 2013/2.

Евалуација на трудот:

Во овој труд кој се однесува на збирката раскази за деца од балканскиот нобеловец Иво Андриќ, авторката Виолета Димова се осврнува на темите и мотивите што се застапени во неговата збирка под наслов *Деца*, во која тој обработува теми од светот на детето, кое живее во едно време на социјални, верски и културолошки разлики. Таа посебно се задржува на прекрасната парабола за малата овчичка Аска, од расказот *Аска и волкот*, каде што тој, со врвното мајсторство на своето перо, со ненаметлива дидактика го насликал светот на овците, всушност светот на децата, исполнет со многу предизвици, но и замки од кои можат да се спасат само ако си постават цел, која ќе ги води кон совршенството во животот.

Celik, Mahmut and Dimova, Violeta and Ivanovska, Biljana (2014) *A review of the children’s narratives of the first generation of Turkish writers in the Republic of Macedonia*. Philological Research Today. South-Slavic issues, 2014 p.p 259-266 IS BN 978-86-6153-245-0 <http://eprints.ugd.edu.mk/14870/>

Евалуација на трудот:

Во статијата *Осврт на расказите за деца на првата повоенa генерација турски писатели во Република Македонија* авторите даваат осврт на творештвото на првата повоенa генерација на турски писатели во Македонија, која се појавува во услови на повоената изградба на земјата, што се одразува и на содржините на расказите за деца.

Димова, Виолета (2013) „Имаголошки и родови аспекти кон *Златоустом* од Стјепан Томаш“. Книжевна академија (1-2). pp. 48-59, 2013 <http://eprints.ugd.edu.mk/8805/>

Евалуација на трудот:

И во овој свој труд, Виолета Димова покажува интерес и умешност за проучување на другоста. Имаголошките и родовите аспекти, односно Другиот, како и женскиот принцип во романот *Златоустиот*, ги разгледува пред сè од аспект на ликовите, односно Јас, наспроти Јас – Другиот.

Daskalovska, Nina and Dimova, Violeta (2012) *Why should literature be used in the language classroom?* Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012 <http://eprints.ugd.edu.mk/4600/>

Евалуација на трудот:

Во оваа статија, во која Димова се јавува како коавтор, се укажува на потребата за користење на уметничката литература при изучување на странските јазици, поточно при изучувањето на англискиот јазик.

Koleva Gudeva, Liljana and Dimova, Violeta and Daskalovska, Nina and Trajkova, Fidanka (2012) *Designing descriptors of learning outcomes for Higher Education qualification.* Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012. <http://eprints.ugd.edu.mk/187/>

Евалуација на трудот:

Во статијата се зборува за една актуелна тема (особено кај нас во Р Македонија) во времето на одржувањето на WCES (Светската конференција за едукација и наука), како се дизајнираат дескрипторите, со кои се определуваат компетенциите кои треба студентите да ги постигнат за време на студирањето. Во ова истражување Димова учествува како коавтор.

Celik, Mahmut and Dimova, Violeta and Ivanovska, Biljana (2012) *Motives for Socialization, Sociability and other Positive Characteristics in Children's Stories.* Procedia - Social and Behavioral Sciences, 46, 2012. <http://eprints.ugd.edu.mk/3588/>

Евалуација на трудот:

Статијата е фокусирана на најчестите мотиви што се среќаваат во литературата за деца. Тоа се игрите, другарството, љубовта кон семејството и други позитивни карактеристики, важни за развој на детската фантазија и за неговата социјализација.

Труд објавен во списание во странство:

16. Виолета Б. Димова (2013) „Дијалогизам у роману *Хари Потер и Камен мудрости*“. (с македонског превела Исидора Гордић) Часопис о књижевности за деца, ISSN 0350-5286, 2013 <http://eprints.ugd.edu.mk/8118/>

Евалуација на трудот:

Овој труд на проф. д-р Виолета Димова го потврдува нејзиниот интерес за модерните постапки за интерпретација на книжевноста за деца, но и за тоа дека на оваа литература треба да ѝ се пристапува со иста сериозност и посветеност, како и на условно наречената литература за деца. Таа го истражува дијалогизмот, како макрокатегорија на интертекстуалноста, преку анализа на постапките за градење на текстот во книгата „Хари Потер и Каменот на мудроста“ од познатата авторка Џ. К. Роулинг.

Трудови објавени во зборници од меѓународни научни конференции:

17. Dimova, Violeta (2013) О drugome i o dijalogu između mikrokozmosa i makrokosmosa u Gorskom vijencu – imagološki aspekti. Зборник радова, Меѓународни славистички собир Његошеви дани 4, Котор, Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет, Никшиќ, 2013 (5). pp. 155-161. ISSN ISBN 978-86-7798-083-2 / 821.163.4.09-13 <http://eprints.ugd.edu.mk/15384/>

Евалуација на трудот:

Во овој труд, Виолета Димова ја истражува сликата за Другиот во *Горски венец* од Његош, а во ова свое истражување се потпира на проучувањата на германскиот филозоф Мартин Бубер, кој како предмет на филозофијата го воспоставува подрачјето на меѓучовечките односи и феноменологијата на средбата, како клучна и неопходна компонента во духовниот развој на човекот. „Целиот вистински живот е срдба“, вели тој. Во *Горски венец* сликата за другиот, според Димова се создава во допирот/отпорот на првото – ЈАС, кон ДРУГИОТ – ТИ.

Димова, Виолета (2014) Самосталне активности и нџихова улога у развоју критичког и креативног мишљења код ученика. Савремене тенденције у наставним и ваннаставним активностима на Учитељским (Педагошким) факултетима - тематски зборник, 2014. pp. 397-403. ISSN 978-86-6301-011-6 <http://eprints.ugd.edu.mk/13080/>

Евалуација на трудот:

Во овој научно-стручен труд самостојните активности на учениците во основното и во средното образование, Димова ги разгледува како пат, начин и постапка во градењето на индивидуалните способности на учениците и нивниот когнитивен развој, низ процесот на литературното воспитание и образование.

Димова, Виолета (2013) Естетиката на комуникацијата и литературата за деца. Тематски зборник на трудови: Књижевност за деца и њена улога у васпитању и образовању деца школског узраста, Врање, 2013. Универзитет у Нишу, Учитељски факултет у Врању. p.p 323-331. ISSN 978-86-6301-005-5 <http://eprints.ugd.edu.mk/8110/>

Евалуација на трудот:

Во овој свој труд Виолета Димова пишува за глобалните пресврти во социјалната, културната и политичката сфера кај нас и во светот, кои се одразуваат во литературата за деца, без оглед на тоа дали се работи за „стари“ или нови книги за деца. Сите варијанти на естетичкото (убавото, грдото, возвишеното, трагичното, комичното) се присутни и во литературата за деца, а тоа е причина повеќе за примена на еден естетички концепт при градењето на постапките за естетска комуникација со светот на делото и со светот на детето, вели Димова во својот труд.

Трудови објавени во домашни зборници:

Dimova, Violeta (2013) „Човекот во функција на идејата – партитура или дивертисман?“ Тематски зборник на трудови: ČAŠULE, AFTERWORD (Чашуле отпосле) МАНУ Скопје, 2013. <http://eprints.ugd.edu.mk/8791/>

Евалуација на трудот:

Статијата зборува за кумулативната енергија на интертекстуалноста, за текстовната интеракција што се создава во внатрешноста на еден текст, доловена преку комуникациската аксијална поврзаност меѓу драмата *Партитурата за еден Мирон* и драмската етида *Дивертисман за еден Стрез* од Коле Чашуле.

Dimova, Violeta and Celik, Mahmut and Sulejmani, Umit (2015) *Истражувачките методи и техники – основен услов за остварување на когнитивната настава во паралелките со турски наставен јазик* во: Годишен зборник 2015, Филолошки факултет, 6. pp. 259-265. ISSN 1857-7059, 2015 <http://eprints.ugd.edu.mk/15406/>

Евалуација на трудот:

Според Пиаже, човекот од своето раѓање паралелно на своето физичко развивање се развива и ментално. Зависно од фазите на развотокот на човекот, некои од функциите остануваат непроменети. Гледано од овој аспект, децата во раната фаза од основното образование размислуваат конкретно и конкретно извршуваат одредени функции – велат авторите на овој стручен труд.

Dimova, Violeta and Nikolovska, Gabriela (2013) *Етичките вредности во бајките на браќата Грим* во: Годишен зборник 2013 - Филолошки факултет, УГД - Штип ISSN 1857-7059 <http://eprints.ugd.edu.mk/9230/>

Евалуација на трудот:

Денеска кога живееме во време на изгубени хумани вредности, дури и кај најмладите жители на планетава Земја, она што ни недостасува на сите е во таа постојана борба меѓу доброто и злото да победи доброто, етичкото, праведното, како врвна категорија на убавината на постоењето. И покрај модерниот и секако брз начин на живеење, како и револуционерниот напредок на сите научни и техничко-технолошки полиња, сепак целта од највисок ранг е да се придржуваме кон основните етички принципи. Сметаме, вели Димова (коавтор Габриела Николовска), дека овие основни морални вредности се длабоко врежани во бајките во изданието „Детски и семејни бајки“ на браќата Грим.

Dimova, Violeta and Nikolovska, Gordana (2013) *Втор странски јазик во современото образование – аспекти и услови за негово изучување* во: Годишен зборник 2013 - Филолошки факултет, УГД - Штип. ISSN 1857-7059 <http://eprints.ugd.edu.mk/9229/>

Евалуација на трудот:

Во овој текст се обработува прашањето за учењето втор странски јазик и за аспектите и условите кои произлегуваат од потребата за негово изучување. Денес во училиштата се користат различни методи за изучување втор странски јазик. Дали се успешни тие методи или не се зависи, пред сè, од компетенциите на наставникот, како и од учениците. За да се постигне успех и да има ефективни резултати, неопходно е претходно да се истражи нивото на знаење на учениците, во врска со вториот странски јазик, се вели во оваа статија.

Учество на меѓународни научни конференции

Димова, Виолета (2013) Естетиката на комуникацијата и литературата за деца. Меѓународна конференција „Књижевност за деца и њена улога у воспитувању и образовању деца школског узраста“, Врање, 2013.

Евалуација на излагањето:

На овој меѓународен симпозиум Димова има секциско предавање во врска со улогата на естетиката на комуникација во делата, кои со своите теми и мотиви се наменети пред сè за децата и колку способноста за откривање на естетиката на комуникација, што ја остварува делото со својот читател - дете може да влијае врз воспитувањето и образованието на децата од основното образование. Рефератот е објавен како научен труд во зборник од меѓународната научна конференција.

Димова Виолета (2013) „Единката, општеството и концептот на семејството во *Тврдина* од Меша Селимовиќ“. Меѓународен симпозиум „Наука и глобализација“, Пале, 17-19 мај 2012.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна научна конференција Виолета Димова учествува со свое излагање на тема „Единката, општеството и концептот на семејството во *Тврдина* од Меша Селимовиќ“. Тоа е интердисциплинарна и културолошка тема преку која Димова го истражува влијанието на општеството како глобален ум, кој се наметнува со свои „правила на игра“ и управува со конците на животот на секој поединечно. Рефератот е објавен како научен труд во зборник од меѓународната научна конференција.

Димова, Виолета (2014) Самосталне активности и њихова улога у развоју критичког и креативног мишљења код ученика. Меѓународен симпозиум: „Савремене тенденције у наставним и ваннаставним активностима на Учитељским (Педагошким) факултетима“, Врање, 2013.

Евалуација на излагањето:

Виолета Димова на овој научен симпозиум настапила со рефератот „Самосталне активности и њихова улога у развоју критичког и креативног мишљења код ученика“ и во своето излагање зборува за самостојните активности на учениците, како важен и неодминлив дел од современата настава, во која ученикот е субјект кој низ различните видови самостојни активности се оспособува за критичко мислење и се мотивира за креативна работа на часот и надвор од него.

Димова, Виолета (2015) „Букварчето на Емилија“ најрано описменување кај децата преку развој на емоционалната интелигенција, Меѓународна конференција, Солун, 2015.

Евалуација на излагањето:

Во ова свое излагање на меѓународната научна конференција што се одржала во Солун во јуни 2015 год. Виолета Димова се залага за примена на методи со кои децата од најрана возраст ќе можат емоционално да се описменуваат и да ја развиваат својата емоционална интелигенција. Тоа може да се постигне меѓу другата стручна литература и со „*Букварчето на Емилија*“ од Марија Емилија Кукубајска, кое им помага на децата не само да ги вежбаат рачињата, туку и да го вежбаат мислењето и самоосознавањето, сознанието и односот кон другите, свеста за поврзаноста на звукот и сликата, односно за фонемата и за буквата. Со помош на ова Букварче, емоционалната интелигенција ќе

се гради синхронизирано со процесот на најраното описменување (од 3 до 6 години), со што ќе се издигнува детскиот капацитет на спознавање, за понатаму, со тие напреднати способности детето да се унапредува во квалитетот и брзината на совладување на идните програми во образовниот систем.

Димова, Виолета (2016) Местото на методиката во современиот научен и воспитно-образовен систем, Банско, Р. Бугарија, од 8.4. до 10.4.2016 г.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција Димова имала секциско предавање во врска со местото на методиката, како синтетичка, интердисциплинарна научна дисциплина во современиот воспитно-образовен систем.

Dimova, Violeta and Ivanova, Biljana (2016) *Educology, pedagogy, and teaching methods of the literary education*, Драч, Р. Албанија од 17.06. до 19.06.2016.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција, што се одржала во Драч, Р. Албанија, проф. д-р Виолета Димова заедно со лектор м-р Биљана Иванова имала излагање во кое се задржува на компарација на предметот на истражување на едукологијата, која како наука го воведува терминот *курукулум*, а со кој се воведува и еден поинаков аспект на наставните планови и програми во системот на образованието, со предметот на истражување на педагогијата и методиката.

Dimova, Violeta (2015) *Semantics of life and death in Jordan Radickov's "We, the sparrows"*, Банско, Р. Бугарија, од 21.05– 25.05.2015

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција Виолета Димова има секциско излагање во врска со книжевноста за деца, а конкретно се задржува на една многу популарна книга за деца и во Р. Бугарија и во Р. Македонија – „Ние врапчињата“ од познатиот бугарски писател Јордан Радичков. Таа во своето излагање зборува за една деликатна тема за децата што се обработува меѓу другото во оваа книга, а тоа е семантиката на животот и на смртта.

Dimova, Violeta (2015) *The method of aesthetics of communication in education - On the reception of literary work in teaching*. 04.12 - 06.12.2015.

Евалуација на излагањето:

На меѓународната конференција, Knowledge in practice - што се одржала во Банско, Р. Бугарија, од 4.12 до 6.12.2015 година, Виолета Димова имала пленарно предавање, односно главен излагач, а потоа и модератор на работилница со наставници од Р. Македонија, Р. Србија и Р. Бугарија кои предаваат литература, во врска со примената на методот на естетска комуникација во наставата.

Dimova, Violeta (2013) *O drugome i o dijalogu između mikrokosmosa i makrokosmosa u Gorskom vijencu – imagološki aspekti*. Зборник радова, Меѓународни славистички собир Његошеви дани 4, Котор, Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет, Никшиќ, 2013 (5)

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција, што се одржала во Никшиќ, Р. Црна Гора, Димова имала секциско излагање во врска со микрокосмосот и макрокосмосот во „Горски венец“ од П. П. Његош. Нејзиното излагање се однесува на имаголошките аспекти во ова вечно дело, каде што го разгледува проблемот на односот меѓу Јас (христијаните – народот) и Ти (потурчениците). Рефератот е објавен како научен труд во зборник од меѓународната научна конференција кој излегува во 2015.

Прва меѓународна научна конференција „ФИЛКО“ – филологија, култура и образование, Филолошки факултет – Штип и Филолошки факултет Вороњеж, Руска Федерација, Штип, 18-19.3.2016 год., Штип.

Евалуација на излагањето:

Димова, Виолета (2016) *Рецепцијата на руските писатели во наставата по македонски јазик и литература*

На оваа прва меѓународна конференција, што се одржа од 18.3. до 19.3.2016 г. во Штип, Р. Македонија, Виолета Димова има свое пленарно излагање за рецепцијата на руските писатели во наставата по македонски јазик и литература и нивната застапеност во наставните програми во средното образование од повоениот период до денес. Таа се осврнува и на преводната литература од руски на македонски јазик и нејзиното влијание во воспитно-образовниот систем кај нас.

Меѓународна конференција Климентовото дело

Евалуација на излагањето:

Димова, Виолета (2016) *Методот на естетска комуникација при интерпретација на Похвалата на св. Кирил Филозоф (23.06. – 24.06.2016, во Штип)*

На меѓународната конференција, која се одржа во Штип, Р. Македонија, по повод 1100-годишнината од смртта на св. Климент Охридски, Виолета Димова има секциско излагање во кое укажува на современи концепти во наставата, со примена на методот на естетска комуникација, кој на учениците им дава можност самите да донесуваат заклучоци во врска со естетските вредности на овој средновековен тип на литература, а со тоа и да го вреднуваат делото на св. Климент Охридски, како дело со високи естетски квалитети.

1. Меѓународен научен собир ASSESSMENT IN FOREIGN LANGUAGE & LITERATURE TEACHING (ЕВАЛУАЦИЈА ВО НАСТАВАТА ПО СТРАНКИ ЈАЗИЦИ И КНИЖЕВНОСТИ) (12.09.2016, во Скопје)

На овој меѓународен стручен собир Виолета Димова настапи со излагање во врска со процесот на евалуација во високото образование и со тоа даде значаен придонес во стручната дебата во врска со евалуацијата во наставата воопшто.

Одржано предавање по покана од научна институција

2. Проф. д-р Виолета Димова била ангажирана и со предавања во странство, во рамките на проектот „Сродни проекти отвораат врата за нови европски проекти“ пред студентите од Факултетот за педагошки науки во Јагодина, Р. Србија, со темата *Македонско-српските книжевни врски низ делата Александар и смртта од Слободан Мицковиќ и Друидот од Синдидун од Владислав Бајац*. Предавањето било одржано на 25.5.2016 (Потврда бр. 03-278/2, од 1.9.2016).
3. Во рамките на истиот проект, проф. Димова одржала предавање на тема *Методички постапки за рецепција на македонската книжевност за деца во средношколската и високошколската настава*. Предавањето било одржано пред студентите од Великотрновскиот универзитет во Р. Бугарија, на 16.8.2016. (Потврда бр. 03-278/3 од 1.9.2016)

Учество во научно-истражувачки проект:

4. **Меѓународен проект од национален интерес во културата за финансирање преводи на странски издавачи на репрезентативни и квалитетни дела од македонската книжевност на странски јазици** (Проект на Министерството за култура, со Решение бр. 54-1850/1 од 10.2.2014, Решение бр. 55-1904/1 од 12.2.2015 и Решение бр. 58-1574/1 од 4.2.2016).

Евалуација на учеството во проектот

Во овој меѓународен проект од национален интерес, што е во рамките на Министерството за култура, Виолета Димова учествува како член на Комисијата за избор на квалитетни дела од македонската книжевност, кои треба да бидат преведени на странски јазици, за кои аплицираат странски издавачки куќи. Во овој проект, Димова учествува од 2014 до 2016 година. Проектот е сè уште во тек.

- 5. Литературолошките и културолошките истражувања и нивната функција во оспособувањето на студентите идни наставници.** (Проект на УГД). (Одлука бр. 1902-48/15, од 10.02.2016 год.

Евалуација на учеството во проектот

Кандидатката Виолета Димова е раководител на научноистражувачкиот проект на тема „Литературолошките и културолошките истражувања и нивната функција во оспособувањето на студентите идни наставници“, при што во заедничката соработка со колеги - професори од Филолошкиот факултет, УГД- Штип, таа е задолжена за изработка на оној дел од проектот што ги зафаќа методите и остварувањето на генеричките и специфичните компетенции на студентите – идни наставници по македонски јазик и литература, низ реализацијата на наставни часови со предвидените дела во рамките на проектот.

- 6. Турската и македонската литература за деца создавана во Македонија и во Турција и нивната застапеност во наставните програми во периодот од 1960 до 2000 година** (Проект на УГД). (Одлука од 10.3.2016)

Евалуација на учеството во проектот

Виолета Димова е учесник во научноистражувачкиот проект под наслов „Турската и македонската литература за деца создавана во Македонија и во Турција и нивната застапеност во наставните програми во периодот од 1960 до 2000 година“, при што во соработка со колеги од Филолошкиот факултет на УГД – Штип, таа е задолжена за истражување на македонската, како и на турската литература за деца, која се создава во период од четириесет години во Македонија и застапеноста на темите и мотивите кои се преплетуваат во двете литератури, не само во поглед на времето, туку и на местото на создавање. Ова истражување треба да придонесе за улогата и значењето на делата и нивната дидактичка и естетска функција, преку нивната застапеност во наставните програми.

- 7. МЕНТОР** – (Проект на УГД - Штип, во соработка со ПСД ДОО Љубљана, во траење од две години, со можност за продолжување) (Одлука бр. 1902-68/18 од 1.4.2016)

Виолета Димова е учесник и во овој проект, кој почнал да се реализира од почетокот на 2016 година, а опфаќа повеќе сегменти поврзани со пренесување на знаења/информации на студентите на Филолошкиот факултет и другите факултети на УГД во врска со преведување – инволвирање на двете страни во преведувачките проекти во Македонија и пошироко, како и обезбедување на пракса во ПСД за студентите на групите за преведување и толкување на сите јазици.

Завршна евалуација на наставно-образовната и научноистражувачката дејност на проф. д-р Виолета Димова

Од приложениот список на објавени трудови и на извршени активности во последните пет години и од евалуацијата на секој труд и на секоја активност одделно може да се забележи дека ред. проф. д-р Виолета Димова објавува голем број мошне значајни книжевно-научни и стручно-методички трудови. Научната книга *Естетиката на комуникација и книжевноста за деца*, која се занимава со теоријата на книжевноста за деца е прва книга од ваков вид кај нас, па токму затоа и ја добива меѓународната награда „Ана Франк“. Исто така, таа дава голем придонес во развојот на високообразовната настава, не само преку трудовите, туку и низ процесот на наставата по предметите што ги предава на прв, втор и трет циклус. Поголемиот број трудови објавени во меѓународни научни списанија и публикации како и во домашни научни и стручни списанија, учеството

на меѓународни научни конференции и во проекти покажуваат дека ред. проф. д-р Виолета Димова во периодот од првиот избор во редовен професор до денес реализирала мошне плодотворна наставна и научноистражувачка дејност со што дала свој значаен придонес во унапредувањето на методичката, како и на книжевно-теориската мисла, но и во развојот на наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип, а со тоа и на Универзитетот „Гоце Делчев“ како интегриран универзитет.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката ред. проф. д-р Виолета Димова уште со доаѓање на Универзитетот „Гоце Делчев“ во 2008 година е активно вклучена во процесот на формирање на Филолошкиот факултет, како негов прв декан, а потоа и како професор на Катедрата за македонски јазик и книжевност. Таа е активно вклучена во подготвувањето и креирањето на наставните програми за прв, втор и трет циклус студии. Во периодот од последниот избор во редовен професор до денес, Димова е вклучена во работата на бројни тела и комисии на Филолошкиот факултет во Штип, раководител е на Катедрата од 2015 година, со што дава свој несомнен придонес во унапредувањето на организациско-развојната дејност на Филолошкиот факултет, како и на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Таа е:

8. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област книжевност за деца и младина (Одлука бр. 2405-86/1 од 22.5.2013);
9. Член на Рецензентска комисија за издавање рецензирана скрипта под наслов „Наратологија“ од авторот Ранко Младеноски (Одлука бр. 2402-153/16 од 22.5.2012 год., од 61. седница на ННС на Филолошкиот факултет - Штип);
10. Член на Рецензентска комисија за издавање на електронска рецензирана скрипта под наслов „Теорија на поезијата“ од Ранко Младеноски (Одлука бр. 2402-5817 од 19.2.2014 год. од 100-та седница на Филолошкиот факултет, Штип);
11. Член на Рецензентска комисија за издавање е-практикум со наслов „Практикум по наратологија“ од Ранко Младеноски (Одлука бр. 1902-44/15 од 4.2.2015 год.) од 117. седница на Филолошкиот факултет-Штип);
12. Претседател на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научните области теорија на книжевноста и македонска книжевност XX век на Филолошкиот факултет - Штип (Одлука бр. 1902-153/6, од 28.10.2015 год.);
13. Член на Рецензентска комисија за ракописот „English language teaching: key issues“ („Методика на наставата по англиски јазик: клучни прашања“) од авторот Нина Даскаловска (Одлука бр. 2405-118/3 од 4.7.2014);
14. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научната област Методика на наставата по англиски јазик и книжевност на Филолошки факултет - Штип (Одлука бр. 1902-158/6 од 24.11.2015);
15. Член на Рецензентска комисија за издавање на ракописот „Прилози за јужнословенските литератури“ од авторката Луси Караниколова-Чочоровска (Одлука бр. 2405-34/1 од 15.1.2014);
16. Член на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научните области: *Историја на јужнословенските книжевности* и *Современи јужнословенски книжевности* на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 1902-72/6 од 1.4.2016);
17. Член на рецензентска комисија за ракописот за е-учебник со наслов „Српска книжевност“ од авторката Луси Караниколова-Чочоровска на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука бр. 1902 – 48/12 од 10.2.2016);
18. Член на Рецензентска комисија за издавање на за е-практикум „Српска книжевност“ од авторката Луси Караниколова-Чочоровска на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука бр. 1902 – 48/11 од 10.2.2016);
19. Член на Издавачкиот совет на Меѓународниот зборник на трудови на Филолошкиот факултет (Одлука бр. 1902-82/28 од 10.5.2016);
20. Член на организацискиот и уредувачкиот одбор на Зборникот од Меѓународната научна конференција *Климентовото дело* (Одлука бр. 1902-82/29 од 10.5.2016);

21. Член на Меѓународниот програмски комитет и редакцијата на Меѓународниот зборник на трудови од меѓународната конференција ФИЛКО – филологија, култура и образование (одлука бр. 1902-82/24 од 10.5.2016);
22. Член на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-48/20 од 10.2.2016);
23. Член на Наставно-научниот совет на Кампус 4 за трет циклус на докторски студии;
24. Член на Сенат на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип од 2013 – 2015 и од 2015 – 2019;
25. Раководител на Катедрата по македонски јазик и книжевност (Одлука бр. 1902-145/6 од 30.9.2015);
26. Член на редакцијата на меѓународното научноистражувачко списание „Хикмет“ од 2015 година;
27. Член на Комисијата за преводи на странски издавачи на репрезентативни и квалитетни дела од македонската книжевност на странски јазици (Проект на Министерството за култура, со решение бр. 54-1850/1 од 10.2.2014, Решение бр. 55-1904/1 од 12.2.2015 и Решение бр. 58-1574/1 од 4.2.2016);
28. Рецензент на научен труд за меѓународното списание „Палимпсест“, на Филолошкиот факултет, УГД – Штип;
29. Добитник на меѓународната награда „Ана Франк“ во 2013 година;
30. Добитник на меѓународното признание „Струшко слово“ за 2016 година.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за кандидатот, членовите на Рецензентската комисија со огромно задоволство заклучуваат дека ред. проф. д-р Виолета Димова во целост ги исполнува сите суштински и законски критериуми предвидени со Законот за високо образование, со Статутот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип **за повторен и доживотен избор во наставно-научното звање редовен професор**. Имено, како што може да се види од предочените факти, проф. д-р Виолета Димова има 36-годишно наставно искуство, од кое речиси 30 години е во високото образование, а последните 8 години е на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип и ги надминува потребните поени, предвидени со табелата на активности за избор во звање. Во периодот меѓу двата избора има објавено една научна книга и голем број трудови во меѓународни, странски и домашни научни списанија и публикации. Кон тоа треба да се додаде и активното учество на кандидатот на меѓународни научни конференции, како и нејзината посветеност во работата на бројни комисији на Факултетот и на Универзитетот. Сето тоа покажува дека кандидатката ред. проф. д-р Виолета Димова постигнала завидни резултати во изборниот период од 2012 година до денес во трите клучни области и дејности: наставно-образовна, научноистражувачка и стручно-апликативна и организациско-развојна дејност.

Врз основа на изнесеното во извештајот, а во согласност со Законот за високо образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип”, Рецензентската комисија заклучи дека кандидатката ред. проф. д-р Виолета Димова во целост ги исполнува законските основи и предвидените услови според конкурсот за избор на еден наставник во сите звања од наставно- научната област Методика на наставата по литература.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест едногласно и со задоволство да му предложи на Наставно- научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип да го усвои нашиот предлог и Предлог-одлуката да ја достави до Сенатот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за кандидатката ред. проф. д-р Виолета Димова повторно да ја избере во звањето редовен професор за **наставно-научната област методика на наставата по литература**.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Томислав Годоровски, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Благица Петковска, редовен професор, член, с.р.

Д-р Виолета Тасевска-Пирузе, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДИРААТ ПРИ ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕ

(Табела за вреднување на активностите на ред. проф. д-р Виолета Димова во изборниот период од 23.3.2012 до 23.9.2016 година, според критериумите дадени во Правилник за критериумите и постапката за избор во наставно- научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип)

Р бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1.	Избор во звање редовен професор, Одлука бр. 0701-350/13 од 23.3. 2012 год. од 63-та седница на Универзитетскиот сенат, одржана на 23.3.2012 година, Универзитетски билтен бр. 74 од 15.2.2012 година)	50				50
						50
Р бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Во земјава		Во странство		
1.	Монографија или научна книга Труд со реден број 1	1	10			10
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно списание опфатено во (СЦИ/ЦА/останати) - трудови со реден број 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15	14	6			84
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир - трудови со реден број 17,18,19			3	2	6
4.	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба - активност под реден бр. 31,33	1	3	1	6	9
5.	Секциско предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт - активност број 24,25,26,27,28,29,30,32,34,35	2	2	8	4	36
6.	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт - активност бр. 36, 37	/		2	3	6
7.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство					
8.	Одбранета докторска дисертација	1	8			8
9.	Одбранет магистерски труд	1	4			4
10.	Раководител на научен проект, активност под ред. бр. 39	1	4			4
11.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) - активност под ред. бр. 39,40,41	3	2			6
12.	Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/останати) - активност под ред. бр. 60	1	2			2

13.	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал - активност под ред. бр. 54,55	2	1			2
14.	Награди-признанија за научни/уметнички постигнувања, сценско-музички награди активност под ред. бр. 63, 64	2	5			10
15.	Рецензент на научен труд (СЦИ/ЦА/останати) активност под ред. бр. 62		1			1
	ВКУПНО					188
Р . бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	Вкупно
1.	Труд во стручно (научно-популарно) списание - труд со реден бр. 16, 20,21,22,23	4	2	1	6	14
	Член на факултетско тело, комисија Активност бр. 42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,56	12	2			24
2.	Раководител на катедра Активност бр. 59	1	4			4
3.	Член на универзитетско тело 1. Член на Сенатот на УГД; 2. Член на Наставно- научниот совет за трет циклус на докторски студии за општествено – хуманитарни науки Активност бр. 57,58	2	5			10
4.	Член на владино тело Активност бр.61	1	5			5
5.	Класен раководител, согласно со Кредит трансфер системот - ЕКТС (за четири години)	1	4			4
	ВКУПНО					61
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ	50 (НО) + 188 (НИ+СУ) + 61 (СА+ОР) = 299				